

Istanbul Airport

HURDA UÇAK KESME/TAŞIMA İŞLEMLERİ PROSEDÜRÜ

H. KADRİ SAMSUNLU

İCRA KURULU BAŞKANI VE GENEL MÜDÜR

IGA.ASOP.SAC05	00	03.08.2022	Nazlı Nihan TÜLÜ	Serhat DANIŞ	Ozan KARAKIŞ	Mehmet BÜYÜKKAYTAN	İnanç YAPAR
DOKÜMAN NO	REV	TARİH	HAZIRLAYAN		GÖZDEN GEÇİREN		KALİTE SİSTEMLERİ

İGA HAVALİMANI İŞLETMESİ A.Ş.

HURDA UÇAK KESME/TAŞIMA İŞLEMLERİ PROSEDÜRÜ

REVİZYON KAYITLARI

Rev No	Tarih	Revizyon Açıklaması	Revize Edilen Bölüm
00	03.08.2022	İlk Yayın	-----

ETKİLEŞİMİ OLAN SÜREÇLER

Etkileşimi Olan Süreç	Etkileşim Tanımı	Prosedür İlgili Madde	Süreç Sahibi Onayı (tüm doküman için)	
			İsim / Soyisim	İmza
AOCC	Uçak Kesme – Taşıma İşlemi Öncesi	Madde 6.1.c, 6.1.d		
Atık Yönetimi	Uçak Kesme İşlemi Süreci Uygulamaları	Madde 6.2.n		
Çevre ve Su Yönetimi	Uçak Kesme İşlemi Süreci Uygulamaları	Madde 6.2.b		
İş Sağlığı ve Güvenliği	Uçak Kesme – Taşıma İşlemi Öncesi / İşlem Süreci Uygulamaları	Madde 6.1.g, 6.1.h, 6.1.i, 6.2.b		

İGA HAVALİMANI İŞLETMESİ A.Ş.

HURDA UÇAK KESME/TAŞIMA İŞLEMLERİ PROSEDÜRÜ

İÇİNDEKİLER

1. AMAÇ	1
2. KAPSAM	1
3. SORUMLULUKLAR	1
4. TANIMLAR VE KISALTMALAR	1
4.1. Tanımlar	1
4.2. Kısaltmalar	2
5. REFERANSLAR LİSTESİ	2
6. UYGULAMA	2
6.1 Uçak Kesme/ Taşıma İşlemi Öncesi Uygulamalar	3
6.2 Uçak Kesme İşlemi Sürecinde Uyulması Gereken Kurallar	5
7. AKIŞ ŞEMASI	7
8. EKLER – KAYITLAR	8
9. KAYIT SAKLAMA SÜRELERİ	8

İGA HAVALİMANI İŞLETMESİ A.Ş.

HURDA UÇAK KESME/TAŞIMA İŞLEMLERİ PROSEDÜRÜ

1. AMAÇ

Bu prosedürün amacı, İstanbul Havalimanı hava tarafında bulunan kaza-kırma uğramış ve/veya hurda olarak atıl kalmış hava araçlarının demonte edilme (kesilme/kal etme) ve hava tarafından taşınma süreçlerinin yöntem ve esasların belirlenmesidir.

2. KAPSAM

Bu prosedür hükümleri İstanbul Havalimanı hava tarafında faaliyet gösteren tüm havayolu ve teknik kurum-kuruluşlar ile uçak kesme/taşıma faaliyetinde bulunan kurumları kapsamaktadır.

3. SORUMLULUKLAR

Bu dokümanın güncellenmesinden İGA Hava Tarafı Emniyet ve Uyumluluk Müdürlüğü, takibi ve uygulamasından İstanbul Havalimanı hava tarafında faaliyet gösteren İGA Havalimanı İşletmesi A.Ş. iştiraklerinin, teknik ve havayolu paydaşlarının personeli sorumludur.

4. TANIMLAR VE KISALTMALAR

4.1. Tanımlar

Apron: Havalimanındaki uçakların park ettiği, yolcu veya yük yükleme-boşaltmalarının, akaryakıt ikmalinin veya bakım ihtiyacının karşılanması amacıyla tahsis edilmiş sahalardır.

Demonte İşlemleri: Hurda uçakların kesilmesi, parçalarının taşınması işlemidir.

Fiili Kabiliyet: Korozyon, çarpma, yanma ve benzeri sebeplerle yapısal mukavemetinin zarar görmesi, hava aracının performans ve uçuş karakteristiğinin zarar görmesi veya hava aracının onarımının ekonomik olmaması halidir.

FOD(Foreign Object Damage): Hava aracının veya personelin emniyeti ve bütünlüğü için tehlike oluşturan vida, somun, rondela, emniyet telleri, mekanik aletler, dolma kalemler, tel, çakıl, asfalt parçaları, tahta vb. gibi tüm yabancı maddelerdir.

Hava Aracı: Havalanabilen ve havada seyredibilme kabiliyetine sahip her türlü araçtır.

Hava Aracı İnceleme Ekibi: Havaalanlarında altı aydan daha uzun süre bekleyen hava araçlarını incelemek üzere teşkil edilen ekiptir.

Hurda Uçak: Kaza, kırım, işletilmeme, vb. sebeplerle fiili kabiliyetini kaybetmiş olan hava aracıdır.

İtibari Harabiyet: Havaalanlarında altı aydan fazla süredir sahibi tarafından alınmayan hava araçlarının faal halde tutulması için gerekli olan operasyonel ve bakım yönetim sisteminin bulunmadığı veya bulunmasına rağmen gerekli dokümantasyonun sağlanamadığı durumlardır.

İGA HAVALİMANI İŞLETMESİ A.Ş.

HURDA UÇAK KESME/TAŞIMA İŞLEMLERİ PROSEDÜRÜ

NOTAM: Uçuş hareketi ile ilgili görevlileri herhangi bir havacılık hizmetine, kolaylığına, yönetimine veya tehlikesinin varlığına, koşullarına ya da bunlardaki herhangi bir değişikliğe ilişkin bilgilerden zamanında haberdar etmek amacıyla özel bir formatta hazırlanmış havacılara uyarı yayınıdır.

PAT Sahası: Bu süreç prosedür içerisinde pist, apron ve taksiyolu kelimelerinden oluşan kısaltmadır.

4.2. Kısaltmalar

UEİMB: Ulaşım Emniyeti İnceleme Merkezi Başkanlığı

SHGM: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

KÖİ : Kamu Özel İşbirliği

Diğer kısaltmalar "İGA.QS.QA02.L01 Yönetim Sistemleri Kısaltmalar Listesi'nde bulunmaktadır.

5. REFERANSLAR LİSTESİ

SHY- HURDA (Havalanlarında Bekleyen Hava Araçlarının Terkini, Hurdaya Ayrılması, Tasfiye ve Ödeme İşlemlerine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik)

SHY-22 Havalimanları/Havaalanları Yer Hizmetleri Yönetmeliği

AFRA- Disassembly Audit Guidance Checklist

FAA- Best Practices and Standards in Aircraft End-of-Life and Recycling

İGA.ASOP.ARFF01.T05 Hareket Kabiliyetini Kaybeden Uçağın Kaldırılması Talimatı

İGA.OHS.OS03 İş Sağlığı ve Güvenliği İş İzni Prosedürü

İGA.WM.G01 Atık Yönetim Prosedürü

İGA.ASOP.SAC01 Apron Yönetim Prosedürü

İGA.ENV.G06 Çevresel Faaliyet Kontrol Prosedürü

İGA.OHS.M01 İGA İSG Yönetim Sistemi El Kitabı

İGA.OHS.G06 Çalışan İş Sağlığı ve Güvenliği Kuralları Prosedürü

6. UYGULAMA

Kaza sonucu havaalanlarında bekleyen hava araçlarının fiili ya da itibari harabiyete uğrayıp uğramadığına dair rapor UİEMB tarafından düzenlenmekte ve işlem yapılmak üzere SHGM'ye iletilmektedir.

HURDA UÇAK KESME/TAŞIMA İŞLEMLERİ PROSEDÜRÜ

Havaalanından kaldırılması istenen hava aracının kaza dışında bir sebeple havaalanında kalması halinde SHGM uzmanları tarafından Hava Aracı İnceleme Ekibi oluşturulmaktadır.

Hava Aracı İnceleme Ekibi hava aracının fiili ya da itibari harabiyete uğrayıp uğramadığına dair yerinde yapacağı incelemeye müteakip rapor düzenlemektedir.

Hurda uçağın sökülme ve parçalanma kararı çıkmasına müteakip uçağın kesilmesi, kaldırılması ve geri dönüştürülebilir parçaların ayrılması işlemi uçak işleticisi ve veya temsilcisi tarafından görevlendirilmiş kurumlar tarafından yapılmaktadır.

6.1 Uçak Kesme/ Taşıma İşlemi Öncesi Uygulamalar

- a. Uçak kesme işlemleri için planlanan hava araçlarına ait hazırlıklar önceden yapılmalı, İGA Hava Tarafı Operasyon Direktörlüğü'nden İGA.ASOP.SAC05.F01 Uçak Kesme/ Taşıma İşlemleri İzin Formu ile yazılı onay alınması gerekmektedir.
- b. Uçak kesme işlemi yapacak kuruluş tarafından Emniyet, Gümrük, Sivil Havacılık, Çevre, vb. ilişkili mevzuatların gerektirdikleri izin, onay ve tedbirlerin alınması zorunludur. İGA tarafından yazılı onay bahse konu kurumların izinleri alınmasına müteakip verilecektir.
- c. Uçak kesme işlemleri yapılacak alanlar İGA AOCC tarafından belirlenmektedir.
- d. Demonte işlemi başlangıç ve bitimi ATC kuleye ve AOCC'ye verilmelidir.
- e. Uçak kesme ve taşıma işlemlerinin uçak üreticisinin ilgili manuelllerinde yer alan tüm prosedürlere uygun gerçekleştirilmesi ve denetiminden uçak işleticisi veya temsilcisi sorumludur.
- f. Hava tarafında araç ve teçhizatı bulunan bütün kişi ve kuruluşlar, yapacakları hizmetler nedeniyle havalimanı tesislerine, hava araçlarına, hizmet araç gereç ve teçhizatlarına, üçüncü şahıslara karşı verecekleri zararı karşılamak için "Netice Zararları Mali Mesuliyet Sigortası" yaptırmak zorundadır.
- g. Birim Operasyonel Faaliyetleri Sırasında Ortaya Çıkan İSG Risklerinin Kontrolü kapsamında, birim / süreç faaliyetlerinin sağlıklı ve güvenli bir şekilde yürütülebilmesi için; Birim yöneticileri, operasyonel süreçlerini İGA.OHS.M01 İGA İSG Yönetim Sistemi El Kitabı, 8.1.5 Bölüm'ünde tanımlanan şartlara uygun olarak, İSG Direktörlüğü ile işbirliği içinde yürütürler.

İGA HAVALİMANI İŞLETMESİ A.Ş.

HURDA UÇAK KESME/TAŞIMA İŞLEMLERİ PROSEDÜRÜ

- h.** Çalışanlar, İGA.OHS.G06 Çalışan İş Sağlığı ve Güvenliği Kuralları Prosedürü ve ilgili talimatlarına uygun olarak faaliyetlerini yürütür.
- i.** Uçak demonte işlemi için İGA İSG birimine İGA.OHS.OS03.F01 İş Sağlığı ve Güvenliği İş İzni Formu ile başvuruda bulunulması gerekmektedir.
- j.** Operasyon sürecinde kullanılması planlanan vinç, yükselebilir platform için İGA.ASOP.SAC03.F02 Vinç Ekipman Onay/İzin Formu doldurulması gerekmektedir.
- k.** Uçağın kesilme ve taşıma işlemleri için hava tarafında görevlendirilecek araç ve personel izinleri; havayolu, teknik ya da demonte işlemini yapacak kurum tarafından alınmaktadır.
- l.** Operasyon sürecinde olası acil durumlar için İGA ARFF personel ihtiyaç durumu belirtilecektir. Emniyet tedbiri amaçlı ARFF personeli talep edilme durumunda KÖİ "Emniyet Tedbiri" tarifesi uygulanacaktır.
- m.** Çalışma bölgesinde olası yangın riskine karşı önlem amaçlı en az 2 adet minimum 80 bc 50 kg kuru kimyevi tozlu tekerlekli yangın söndürme tüpünün kesim işlemi yapacak firma tarafından temin edilmesi ve ilgili alanda bulundurulması gerekmektedir. Olası sızıntı/döküntü ihtimaline karşın, absorban madde hazır bulundurulmalıdır.
- n.** Kesme işlemini yapacak personel acil bir durumda aranacak numaralar ve süreçler ile ilgili Hava Tarafı Operasyon Müdürlüğü tarafından faaliyet öncesinde bilgilendirilmektedir.
- o.** Uçak kesme işlemi için tüm güvenlik ve yasal gereksinimlerin karşılanması süreçleri çok yönlü olabilir. Bu nedenle Hava Tarafı Operasyon Direktörlüğü ile temas ve koordine önem taşımaktadır.
- p.** Uçak kesme ve taşıma işlemlerini gerçekleştirecek kuruluş bahsi geçen işlemlerin Hava Tarafı Operasyon Direktörlüğü ile koordineli şekilde planlanmasından, uygulanmasından ve kararlaştırılan süre içerisinde tamamlanmasından sorumludur.
- q.** Demonte işlemi yapacak olan kurum, işlem sırasında kullanacakları vinç, yükselebilir platform, vb. şekilde mania teşkil edebilecek araç ve teçhizatlar hakkında Hava Tarafı Operasyon Direktörlüğü'ne bilgi vermekle yükümlüdür.
- r.** Uçak kesme-taşıma işlemi için görevli olan personel İGA.ASOP.SAC01 Apron Yönetim Prosedürü içerisinde yer alan emniyet konularına tabii olacaktır. Görev alacak personelin bilgilendirilmesinden uçak işleticisi veya temsilcisi sorumludur.

6.2 Uçak Kesme İşlemi Sürecinde Uyulması Gereken Kurallar

- a. Gerekli uygunluk ve izinler alınmadan uçak kesme işlemine başlanamaz.
- b. Çalışmaların havacılık emniyeti, güvenliği, İş Sağlığı & Güvenliği ve Çevre ve Sürdürülebilirlik kuralları ve prosedürlerine uygun olarak yapılması gerekmektedir.
- c. Geçici apron plakası alan araçların çalışma bölgesine giriş ve çıkışları Follow-me aracı eşliğinde gerçekleştirilecektir.
- d. Uçak kesme- taşıma işlemlerinin tüm safhalarında emniyet tedbirlerinin alınması ilgili bakım kuruluşunun sorumluluğundadır.
- e. İşlemlerin yapılacağı bölgenin duba, fens, vb. işaretleyicilerle çevrelenerek emniyete alınması gerekmektedir. İlgili bölgeye sadece görevli personelin giriş ve çıkışına müsaade edilecektir.
- f. Uçak kesim işleminde özellikle PAT sahalarında FOD oluşumu ve dağılımı sürekli olarak kontrol edilmelidir. Alanın FOD temizliği uçak işleticisi veya temsilcisi tarafından yönetilmektedir.
- g. Yapılan faaliyetlerin özellikle PAT sahalarında FOD oluşumuna neden olup olmadığı Hava Tarafı Operasyon Direktörlüğü ekiplerince kontrol edilmektedir.
- h. Uçak kesme ve taşıma işlemleri için uçuş emniyetini olumsuz yönde etkileyeceği öngörülen durumlarda ivedilikle NOTAM yayımlanır. NOTAM yayımlanmasını talep ve koordine etmek Hava Tarafı Operasyon Direktörlüğü sorumluluğundadır.
- i. Demonte işlemi uygulanacak uçağın etrafındaki sabit hava ve kara aracına olan mesafesi en az 120 metre olmalıdır.
- j. Kesme işlemi uygulanacak hava aracı ilgili bölgede takozlanarak emniyete alınmak zorundadır.
- k. İşlem öncesi uçak içerisinde bulunan tüm yakıt boşaltılmalıdır. Yakıt tankerleri ve diğer likit kanallar olası yangın riskini önlemek için su ile yıkanarak temizlenmelidir.
- l. Yıkama sonu oluşacak alıcı ortama deşarj edilmeyerek depolanacaktır. Atıksu Çevre ve Su Yönetim Müdürlüğü tarafından yapılacak inceleme sonucu havalimanı kazalizasyonuna verilmesi veya bertaraf tesislerine gönderilmesi kararlaştırılacaktır.

HURDA UÇAK KESME/TAŞIMA İŞLEMLERİ PROSEDÜRÜ

- m.** Boşaltılan ve su ile yıkanan yakıt tanklarının bütün havalandırma delikleri boş olmalıdır.
- n.** Uçaktan çıkartılacak yağ, yakıt, hidrolik sıvılar, de-icing sıvıları ve piller gibi tehlikeli, toksik ve radyoaktif malzemelerin ve bu malzemeler ile kontamine olmuş absorban malzemelerin çıkartılma işlemleri İGA.WM.G01 Atık Yönetim Prosedürü'ne uygun olarak yapılmalıdır.
- o.** Uçak kesme ve taşıma işlemlerinin kritik olarak değerlendirilen bölgelerde yapılması durumunda Hava Tarafı Operasyon Müdürlüğü'nden telsiz ve ekipman konusunda tam donanımlı bir araç ve personel bu bölgede kesim ve taşıma işleminden sorumlu personel ile koordinasyondan sorumlu olacaktır.
- p.** Etrafa saçılan veya uçan enkaz risklerini azaltmak için elmas telli kesim makinası, vb. yöntemlerde pürüzsüz bir yapı elde edecek şekilde temiz kesim çalışması yapılmalıdır. Çalışma süreci ve sonrasında oluşacak atıkların temizlenmesi için gerekli işlem ve bilgilendirme yapılması uçak işleticisi veya temsilcisinin sorumluluğundadır.
- q.** Demontaj işlemi sürecinde hidrolik ve yakıtların boşaltılmasının yanı sıra, tuvalet tankı gibi biyolojik tehlike yaratabilecek durumlar için sökülme uzmanları tarafından önlem alınması zorunludur.
- r.** Oksijen tankları, slidelar gibi basınçlı gaz kullanılan bileşenlerin demontajında çevrenin emniyeti ve güvenliği sökülme uzmanlarının sorumluluğundadır.
- s.** Kesilen parçaların hava tarafında biriktirilmesine ve bekletilmesine izin verilmemektedir. Bekletilmesi gereken parçaların apron zeminine zarar vermemesi ve olumsuz hava koşullarında FOD oluşturmaması amaçlı alt kısmına palet konulacaktır.
- t.** 10 dakika kesintisiz devam eden 20 knot, 30 knot ve üzeri rüzgar koşullarında uçak kesme işlemi gerçekleştirilmez.
- u.** Uçak kesim işlemi sürecinde apron zeminine zarar verilmemesine önem gösterilmelidir. Zeminde oluşabilecek herhangi bir hasar Hava Tarafı Emniyet ve Uyumluluk Müdürlüğü personeli tarafından İGA.ASOP.SAC02.F01 Olay Bildirim Formu ve İGA.ASOP.SAC02.F06 Tesis Hasar Formu ile kayıt altına alınacaktır.
- v.** Kesim ve taşıma çalışmalarının, belirtilen süre içinde tamamlanamaması durumunda revize iş planı İGA Havalimanı İşletmesi A.Ş.'ye yazı ile bildirilmelidir.

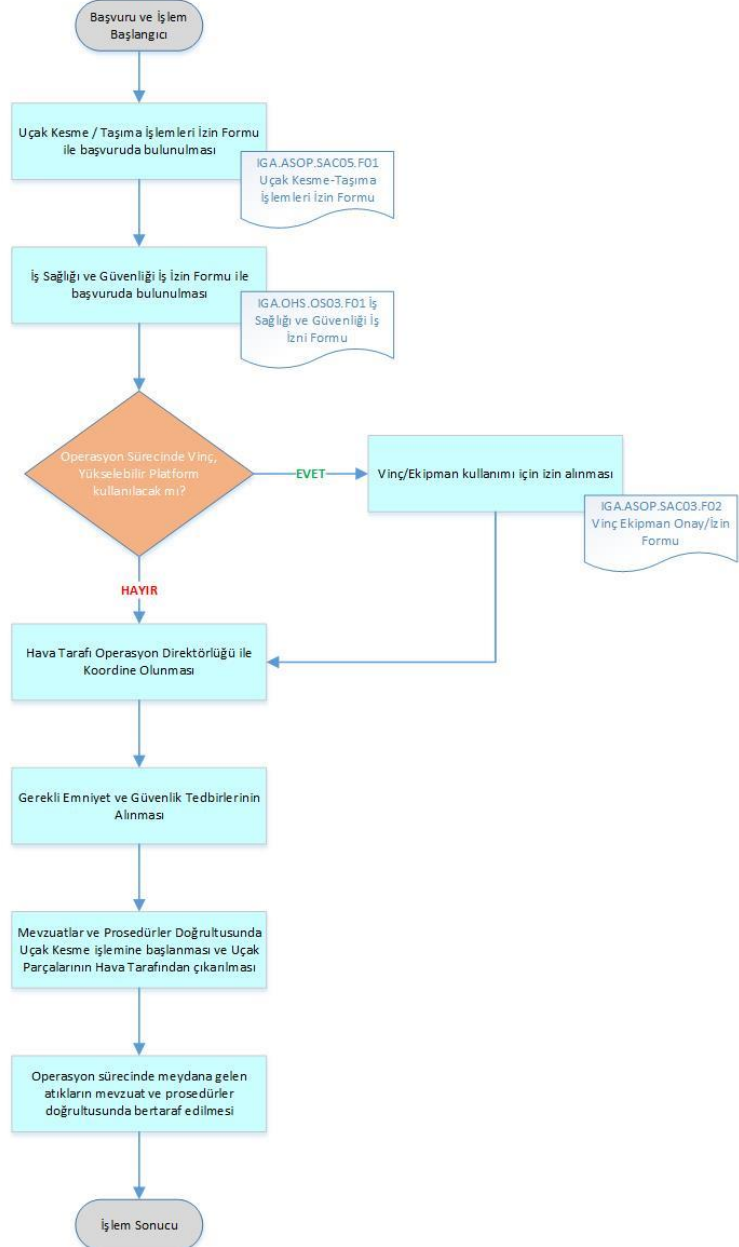
İGA HAVALİMANI İŞLETMESİ A.Ş.

HURDA UÇAK KESME/TAŞIMA İŞLEMLERİ PROSEDÜRÜ

7. AKIŞ ŞEMASI

UÇAK KESME / TAŞIMA İŞLEMLERİ SÜRECİ

IGA.ASOP.SAC05.WF01 Rev00

Rev. Tarihi
03.08.2022

İGA HAVALİMANI İŞLETMESİ A.Ş.

HURDA UÇAK KESME/TAŞIMA İŞLEMLERİ PROSEDÜRÜ

8. EKLER – KAYITLAR

IGA.ASOP.SAC05.F01 Uçak Kesme /Taşıma İşlemleri İzin Formu

9. KAYIT SAKLAMA SÜRELERİ

Kayıt Adı	Baskı(B) / Elektronik(E)	Birimde Saklama Süresi ve Yöntemi	Arşiv Gereksinimi ve Süresi	Sorumlu
Uçak Kesme / Taşıma İşlemleri İzin Formu	B/E	Ortak Alan/ Hava Tarafı Emniyet ve Uyumluluk Müdürlüğü / 5 Yıl	H	Hava Tarafı Emniyet ve Uyumluluk Müdürlüğü Personeli